

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

י"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש

פרשת אחרי קדושים תשפ"ג

גליון תתקמ"ה (שנה כ')

מדוע צייתה התורה לכבד תלמידי חכמים הרי יכול לבא לגאות וישכח כל מה שלמד? בפרשתן י"ט ל"ב מפני שיבה תקום והדרת פני זקן.

יש להקשות: מדוע צייתה התורה לכבד תלמידי חכמים ולקום מפניהם, הרי כשהתלמיד חכם רואה שהכל נוהגין בו כבוד ועומדים מפניו יכול לגרום לו התנשאות וגאות, ויכול לבא לידי שכחת כל התורה שלמד כמבואר בגמ' פסחים ס"ז ע"מ ב' הלא טוב לו יותר אילו לא היה עומדים בפניו, כך מקשה במהרש"ג על התורה פרשת ויקרא ב"ה אם הכהן המשיח יחטא, וכן הקשה הגאון ר"י בלור לרבו הגאון רבי ישראל סלנט זצ"ל.

איכא כמה תרוצים:

א. נהי דבאמת לו לעצמו אין הדבר טוב מה שמכבדים אותו ועומדים מפניו ויוכל הדבר להזיק לו, אבל מ"מ לאחריים הרואים הוא מעלה גדולה, שעל ידי זה יגברו חיילים גם הם ללמוד התורה, ולכן אף שלתלמיד חכם בעצמו אין הדבר לטובה, כי יוכל לגרום לו התנשאות וגאות, מ"מ הוא מוכרח לוותר על שלו לטובת העולם, כי לאנשים דעלמא הוא לטובה גדולה מה שעומדים מפני תלמידי חכמים, כך תירץ במהרש"ג על התורה פרשת ויקרא ב"ה אם הכהן המשיח יחטא.

ב. כיון שכבר צייתה התורה כן ויש מצוה בדבר לכבד תלמיד חכם שוב אם אחד מכבד תלמיד חכם בשביל לקיים מצות השי"ת שוב לא יבא התלמיד חכם מזה לידי שום התנשאות, דאין שום דבר רע נשתלשל מקיום מצוה בשום צד אפילו בכמה וכמה השתלשלות, כך תירץ במהרש"ג על התורה, וכן הגאון רבי ישראל סלנט זצ"ל מובא בספר קדוש ישראל ע"מ ק"ח.

ומסיק: דזה דווקא באם קיום המצוה שמקיים הישראל הוא רק לשם קיום מצוה, אבל אם יש בה ח"ו תערוכות איסור או אין בזה השמירה דאז יכולה המצוה זו לגרום לאחר לבא על ידה לידי חטא.

ובזה מיישב הא דמצאנו בגמ' ירושלמי יבמות פרק י"ב הלכה ו, וכעין זה איתא במדרש מובא בתוספות ישנים יבמות ק"ה ע"מ א' דבר נורא: דאנשי עיר סימונייא באו לרבינו הקדוש שיתן להם רב שיועד ללמוד וגם לדרוש ואמר להם שיש לו תלמיד בשם לוי בר סיסני שיש בו את כל התנאים הללו, עשו לו בימה גדולה ושאלו אותו שלש שאלות ולא ידע לענות עליהם, באו לרבי ואמרו לו שאינו יודע כלום, אמר להם תקראו לו שיבא לכאן, והגיע לרבינו הקדוש ושאל אותם את כל השלש שאלות שהם שאלו אותו וידע לענות על הכל, שאל אותו רבי למה להם לא ידעת לענות את כל השאלות, אז ענה עשו לי בימה גדולה והושיבו אותי עליה וטפח רוחי עלי וקרא עליו משלי ל' א"ב אם נבלת בהתנשא וגו' מי גרם לך להתנבל בדברי תורה על שנישאת בהן ל'ב, חזינן מגמ' הנ"ל שאדם שיועד על התורה כולו כמו שהעיד עליו רבינו הקדוש והיה לו קצת גאות שכח את כל התורה נורא ואיום, והרי היה להם רק כוונה טובה, ואין הגיע כזה מכשול ללוי בר סוסי, ולפי הנ"ל אתי שפיר משום דאנשים שעשו את כל הדבר הזה לא היה כוונתם לגמרי לשמים ולכן טפח רוחו עליו, ומדוקדק דברי תשובתו עשו לי וכו' היינו שתלה הסרחון בהמכבדים.

האם יש איסור לכתוב מספרי טלפון עם עט על היד משום איסור כתובת קעקע? בפרשתן י"ט וכתובת קעקע לא תתנו בכם אני ה'.

איתא בגמ' מכות כ"א עמוד א' הכותב כתובת קעקע, כתב ולא קעקע, אינו חייב עד שיכתוב ויקעקע בידו ובכחול ובכל דבר שהוא רושם.

וכן פסק הרמב"ם הלכות עבודה זרה פרק י"ב כתובת קעקע האמורה בתורה הוא שישרט על בשרו וימלא מקום השריטה כחול או דיו או שאר צבעונים הרושמים, וזה היה מנהג העכו"ם שרושמיין עצמן לעבודת כוכבים כלומר שהוא עבד מכור לה ומורשם לעבודתה, ומעת שירשום באחד מדברים הרושמיין אחר שישרט באי זה מקום מן הגוף בין איש בין אשה לוקה, כתב ולא רשם בצבע או שרשם בצבע ולא כתב בשריטה פטור עד שיכתוב ויקעקע שנאמר וכתובת קעקע.

יש לחקור האם כשכותב ואינו מקעקע מותר לעשות לכתחילה או דילמא רק אינו חייב אבל איסור דרבנן ואסור לעשות כן ולפי זה יהא איסור לכתוב עם עט על היד.

הנה התוס' גיטין כ' ע"ב כ"ד ב"ה בכתובת קעקע כתבו דמדאורייתא אפילו איסורא בעלמא ליכא לכתחילה בכתיבה בעלמא, אבל מדרבנן איסור, ע"כ, א"כ לכאורה לפי דברי התוס' יהא איסור מדרבנן לכתוב עם עט על היד.

ובמנחת חינוך בפרשתן מצוה רנ"ג אות א' כתב והנה אם קעקע ולא כתב או כתב ולא קעקע, אינו מבואר ברמב"ם אם יש איסור דרבנן, אך מלשון פטור נראה דאיכא איסורא, אך דעת הכ"מ שם ג"כ דמותר לכתחלה, ובמשנת חכמים כתב דמלשון הרמב"ם שלא כתב כאן מכות מרדות נראה דמותר לכתחלה ואין זה דיוק, ועיין תוס' גיטין כ' ע"ב כתבו לענין גט שם דמוקי הש"ס בכותב קעקע דהיינו כתב שאינו יכול למחוק נראה מדבריהם דאיכא איסורא מדרבנן, וכן כתב הבית שמואל באה"ע דאפילו כתב ולא קעקע הוי איסורא דרבנן, וצ"ע בזה דלפ"ז איסור לכתוב על בשרו רשימה וע"ש במשנ"ח.

ומסיק המנחת חינוך: ובאמת אף האיסור דרבנן אינו אלא בכתב קיים ואינו יכול למחוק כמו השריטה בעצמה, וכן גבי גט דבעינן שא"י לזיף ע"כ איסור אפי' בכתובה לחוד אבל כתב בעלמא על גופו או בדיו או בסיקרא אין כאן איסור כן נראה פשוט, ולפ"ז אין ראייה מה שכתב המשנת חסידים דפוק חזי מאי עמא דבר שעושה רשימה, ובאמת לא ראיתי משום ישראל שיעשה רשימה שלא יוכל למחוק על גופו ע"כ נראה דהוא איסור דרבנן כדעת התוס' ומהר"ם נראה גם כן, ומלשון המשנה אינו חייב, על כן אין להקל.

ובשו"ת שבט הלוי חלק ג' סימן ק"א **חולק על המנחת חינוך:** וז"ל ובענייני דברי המנחת חינוך תמוהים דהמעייין בתוס' הרא"ש בגיטין שם שהם התוס' הנ"ל יראה דלא איסור מדרבנן רק אם שרט על בשרו ולא מלאו בדיו או ממלא בדיו ובכחול מקום המשוט כב, אבל כתיבה על הגוף בלי שירוט כלל אין זכר בדבריהם, וגם בב"ש אה"ע שם כ' רק אם כתבו ולא מלאו דיו, והיינו ששרט על בשרו ולא מלאו דיו זהו דאסור מדרבנן, אבל כתב ולא קעקע כלל לא נשמע מזה, וגם לשון הש"ס גיטין בכתב קעקע אינו סובל זה, ולפי שיטת השבט הלוי אין איסור דרבנן כלל בכתיבה אפילו בכתב המתקיים.

ובביאור על ספר המצוות לרס"ג הרב פערלא לאוין ל"ט כ"ט ל' הקשה שבכתיבה לבד יהא איסור מן התורה: וז"ל לכאורה מהיכן פסיקא להו לתוס' גיטין כ' ע"מ ב' שאינו איסור מן התורה, והרי כיון דקימ"ל חצי שיעור איסור מדאורייתא, א"כ ראוי לומר דאע"ג דלענין מלקות בעינן כתב וקעקע, מ"מ כתיבה בלא קעקוע וקעקוע בלא כתיבה איסור מדאורייתא מתורת חצי שיעור, אלא דלא לקי כד"ן חצי שיעור, ע"ש מה שתירץ.

גליון זה נודב ע"י ידידינו העומד לימין המערכת בכל עת
הרה"ג רבי שמואל הלל הכהן נוטיס שליט"א ירושלים

לעילוי נשמת אשתו החשובה

מרת חיה צפורה שיינדל ע"ה בת הרב יעקב שליט"א

שנפטרה לאחר שסבלה יסורים קשים וקיבלה באהבה מתוך אמונה

ביתה היה פתוח לרווחה נשאה בעול חברותיה

זכתה להעמיד דור ישרים מבורכים בנין וחתנין רבנן

נפטרה י"ב אייר תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה לעילוי נשמת
עטרת משפחתנו
האשה הצדקנית והצנועה משכלת ביראת השם
מופלאת בנועם הליכותיה וטוהר מדותיה
ה"ה מרת חנטשה רחל גרינצוויג ע"ה בת מוה"ר יהונתן בנימין ה"יד
אשת אבינו מוה"ר דוד יהודה ז"ל
נפטרה י"ב אייר תשע"ט
הוצנח ע"י בניה הרבנים הגאונים שליט"א

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג
רבי אברהם שמואל בנימין שיפר שליט"א
ר"מ בעיר מאנטסטור
לעילוי נשמת חמיו גאב"ד פרשבורג
הגאון הצדיק רבי שמחה בונם
בן הגה"צ אברהם שמואל בנימין סופר זצ"ל
נלב"ע י"א אייר תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה.

הבוכה כשבנו אינו מרגיש טוב יותר מאשר יהודי אחר אינו מרגיש טוב

אינו מקיים מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך?

סיפר מרן הדברי יציב ז"ע שיעור חומש רש"י פרשת בשלח תשי"ג דברי תורה גלין תקל"ח ע"מ ו' שסיפר לו מוה"ר חיים מקליינווארדין על הרה"ק רבי ישעיה מקערסטיר ז"ע שפעם אחת נחלה בנו יחידו הרה"צ רבי אברהם זצ"ל והגיע עד שערי מות, ראו המקורבים שהרה"ק רבי ישעי' יושב ומתייפח בבכי תמרורים נכנסו אליו כמה יהודים שנכמרו רחמיהם והתחילו לנחמו ולעודדו שאין החולי קשה ונורא כל כך, ובעה"ת יתברך בנו יקום ויתהלך בחוץ על משענתו, ואמר אין אתם מבינים לנפשי לא על חוליו אני בוכה אלא על אלה אני בוכיה כי עד היום סברתי לתומי שאמנם איני יודע ללמוד מאומה, אבל לכל הפחות יש בי איזה נקודה של אהבת ישראל, אולם עכשיו בדקתי בחדרי נפשי וראיתי שכאשר אברהמלה בני אינו בריא לבי מתמלא יותר מהצער שיש לי כאשר מזכירים לפני איזה חולה אחר שאינו מבני ביתי ועל דא קא בכינא כי עכשיו אני רואה שאין בי מאומה לא תורה ולא אהבת ישראל כך אמר אותו צדיק ברוב ענוות קודשו ושפלות רוחו.

סיפרו תלמידיו: כאשר הסנדלר הביא לו נעליים חדשות, מפני שמנעליו של הרבי נקרעו, באותה שעה הבחין הרבי שאחד מעניינים שהתגורר בביתו נעליו קרועות, והביא את הנעלים ללא אומר ודברים לאותו ענין, כשהוא מזמין מהסנדלר זוג נוסף, הסיפור חזר על עצמו גם בזוג הנעלים הבא, ורבי ישעיה נזקק לשלם לסנדלר מספר רב של פעמים, עד שזכה לזוג נעליים חדש, מאמר זה מתוך דינר השבוע לארגון מחיה נפשית בקרית גת.

נכדו של הרה"ק מאפטא כתב בהקדמה על ספר אוהב ישראל וקראתיו בשם אוהב ישראל יען כי הוי מרגלי בפומי דרב אשר במידה זאת יוכל להתפארה אפילו לפני בית דין של מעלה, אשר אהבת ישראל תקועה בלבו, וטרם הלך ארון אלקים ציוה לבניו שלא ירשמו על מצבת אבן, שיצינו על בנין הנפש שלו שום שבח רק אוהב ישראל וכן רשם.

האם גוי אינו יכול להבין לאהוב את השני כמו שאוהב את עצמו?

איתא בגמ' שבת ל"א עמוד א' מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו, בא לפני הלל, גייריה, אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא, זיל גמור.

ובמהרש"א שם הקשה יש לעיין בזה גם שאמר ליה בלשון תרגום שכן היה לשונם אז בירושלים מכל מקום אמאי שינה לומר לו בלשון שלילה דעלך סני כו' דתרגום מלישנא דקרא הל"ל ותרחמיה לחברך כוותך כת"א.

איכא כמה תרוצים:

- א. דמשמע ליה דקרא לא איירי אלא בכי האי גוונא בל"ת דגביה לא תקום ולא תטור כתיב ועלה קאי ואהבת לרעך וגו' שלא תעשה לו רעה מכל דסני לך כו' אבל לגבי לעשות לו טובה לא קאמר ואהבת לרעך כמוך כדאמרין חייך קודמין לחיי אחיך וכן מוכיחין דברי ת"י.
- ב. ובחדושי הרי"ם בפרשת תירץ דגוי אינו יכול להבין דבר זה שלאוהב את חברו כמו שאוהב עצמו ולכן הגר צדק לא יבין אבל זה לא לעשות רע יכולים להבין לכן רק אמר לו אל תעשה רע.

האם כשאדם יש לו קהילה וחבורה יותר קל לו להיות פרוש מתאוות עולם הזה?

בפרשתן קדושים תהיו.

פירש"י פרשה זו נאמרה בהקהל.

יש להקשות: מדוע דווקא פרשת של קדושים תהיו נאמר דווקא בהקהל, כך מקשה המורה, וכן בחתם סופר, וכן בשפת אמת, וכן בשם משמואל.

איכא כמה תרוצים:

א. עפ"י מה שכתב החובת הלבבות בגודל מעלת הפרישות והבדידות שאין רצון הקב"ה להיות פרוש דהיינו שילך במקום שאין אנשים למדבריות ויערים לבחון ולהשכיל את מעשה ה' כי נורא היא כי לא תהו בראה לשבת יצרה אלא רצון ה' ית' להיות אוהב את הבריות ולחבר עמהם ללמדם בינה והשכל בתורת ה' ואם אמנם שממעט בזה להשלים עצמו אפ"ה הוא רצון ה' להיות אוהב הבריות שע"ז מקרבן לתורה בחיבור ובדביקות זו ואם כוונתו רק לתכלית זה אז יהי בחיבור עם אנשים ולבו דבק בה' ואעפ"כ פרוש מכל תענוגי עולם הזה וזה הפרישות בחר ה', וזה שביאר כאן באמרו קדושים תהיו שתהיו בפרישות ונוכל לטעות שענין פרישות היינו בדידות הגוף לכך נאמר דבר אל כל עדת וגו' והיינו פרשה זו בהקהל נאמרה שיהיה פרוש אבל מעורב עם בני אדם והטעם מפני שרוב גופי תורה שיקויים התורה בגוף תלויים בזה ללמוד וללמד ולהיות ממלכת כהנים, כך כתב בחתם סופר בפרשתן בתורת משה.

ובכתב סופר בפרשתן כתב דבר נפלא: קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם, במדרש רבה כ"ד ד' כשם שאני פרוש אף אתם, כשם שאני קדוש כך אתם, כי קדוש אני, ונ"ל כי יש פרוש שפורש עצמו מבני אדם ומשלים נפשו ואינו מביט באחרים, ואין בזה חפץ ה', כי אם שישתדל לטובת בני אדם להיטיב להם, וגם להדריכם לעבודת ה'. והנה ית"ש מביט ומשגיח בתחתונים להיטיב להם, ורצה לזכותם לפיכך הרבה להם וכו', והיינו דכתיב ישעיה ו' קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, ומ"מ מלא כל הארץ כבודו, כן ידמה יציר ליצורו שיהיה קדוש בעצמו אבל מ"מ יהיה מעורב בין הבריות כדי לזכות רבים. וזה כוונת המקרא, קדושים תהיו, על איזה דרך, כי קדוש אני, כמו שאני קדוש ובכל זאת ה' אלקיכם, נקרא אלקינו בשביל שהשגחתו פרטית עלינו, כן תהיו קדושים. וזה כוונת המדרש מה אני קדוש אף אתם בבחינה זו.

ב. השפת אמת בפרשתן כתב קדושים תהיו פרשה זו נאמרה בהקהל, שא"ל לזכות להקדושה רק ע"י הביטול לכלל ישראל, דכתיב כל העדה כולם קדושים, פירוש כשהם באחדות אחד לכן רוב דיני פרשה זו שבין אדם לחבירו, וגם כשבני"ה הם א' אין יד הרשעים שולטת בהם ונבדלין מהם ועי"ז שורה קדושה בישראל.

וכן בשם משמואל בפרשתן כתב הענין שרק מצד הכלל יכולין להיות קדוש, לא איש פרטי מצדו, וכ"ק זקני האדמו"ר הגדול זצלה"ה מקאצק אמר בזה"ל איך יכולין להיות קדוש, אך מצד כי קדוש אני ד' אלקיכם, עכ"ל הטהור, והכוונה דמצד שיש בכל ישראל חלק אלוך ממעל, ע"י כן מגיעין לקדושה. וז"ש דבר אל כל עדת בני"ה, מצד הכלל כנ"ל. וכל כמה שאדם מקרב א"ע להכלל, כמו כן מקבל הקדושה.

וכן בישמח ישראל בפרשתן כתב הענין כי טעם קדושים הוא, שתהיו פרושים מעריות ומתאוות רעות שנפשו של אדם מחמדתן, ולקדש א"ע במותר לו, וכאשר האריך בזה הרמב"ן הקדוש ואיך נבוא לזה לפרוש מתאוות עוה"ז ולהכנס לשערי קדושה, הפרשה זו תוכל לזכות ע"י הביטול והחיבור, שנחבר עצמינו יחד בלב אחד לאחד יחיד ומיוחד, וע"י הקהילה שנקלה עצמינו בכנס"י לשם שמים נזכה להפריש עצמינו מכל רע, ועל דרך הפשוט ענין סגולת האחדות והחיבור ריעים יחד לשמירה מהרע הוא, ע"ד אומרם ז"ל ברכות כ"ח ע"ב כשאדם עובר עבירה אומר הלואי שלא יראני אדם, וכשאדם מחובר ודבוק תמיד ברעיוניו בחבירו, וכאילו חבירו עומד אצלו ממש, ממילא הוא מתבייש וירא לחטוא. קדוש היא מדריגה גבוהה, מדריגות מלאכים.

משיב בהלכה

מדור זה נודב תערך ע"י ידידו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגן משיב בהלכה שיתן וידיעת ההלכה כל ההלכות הם משיב ומשנה ברורה

דיעת הלכות שבת

- א נתינת יין בכלי של חומץ (או להפך), חידוד. ר' חיים שפך מעט יין לבן לתוך כלי שהיה בו חומץ וכך עשה גם ר' אהרן. לר' חיים מותר לעשות זאת ולר' אהרן אסור, מדוע? (אותו חומץ, אותו יין, אותה כמות של חומץ, אותה כמות של יין)
- ב מחיקת אותיות, חידוד. במהלך קריאת התורה בשבת בקהילת 'חסד לאברהם' שם לב בעל הקורא שכתם של שעווה מכסה שתי אותיות מתיבה בת ארבע אותיות בספר התורה. מקרה דומה קרה באותה שבת בקהילת 'פחד יצחק' גם שם כסתה שעווה שתי אותיות מתיבה בת ארבע אותיות. בקהילת 'חסד לאברהם' צריך להוציא ספר תורה אחר ולגמור בו את הקריאה ואילו בקהילת 'פחד יצחק' אין להוציא ספר אחר ובעל הקורא יקרא את אותה תיבה בעל פה. הכיצד? (הכתם על תיבה רגילה, לא על שמות השם).
- ג ספק בין השמשות: בערב שבת נזכר הרב דויטש שהוא שכח להדליק את המזגן, לפי שעונו נותרו שתי דקות עד לשקיעה, לפני שהדליק את המזגן הסתפק האם שעונו מדויק לגמרי ויתכן שכבר שקעה החמה, לכן רצה להדליק את המזגן במרפקו, מתוך מחשבה שההדלקה במרפק היא לכל השיטות אסורה רק מדרבנן, והזמן הוא ספק בין השמשות. האם מותר לרב דויטש להדליק את המזגן בשינוי בזמן זה?
- ד שאלה. כמה פת צריך לחלק הבוצע בשבת לכל אחד מהמסובים, ומאיזה חלק של החלה שבצע?

שאלות בכללי המצוות

- ה שאלה. גוי שלומד תורה ומקיים מצוות האם מקבל שכר ויש לו בזה מעלה, או שאין שום עניין בזה? (מהפרשה)
- ו חידה. כיצד ייתכן שאדם לא עושה כלום ומקבל שכר ונחשב לו כאילו עושה מצוה? (מהפרשה)
- ז יש לעיין. האם מותר לאדם למסור נפש על קיום המצוות או שלא? (מהפרשה)
- ח קבלת מצוות. גר שקיבל עליו את כל המצוות של התורה, אבל יש כמה דינים דרבנן שלא קיבל האם נחשב גר, למשל אשה שלא הסכימה לכסות את ראשה ברה"ר, האם לא חל הגירות שלה, ובניה גויים. (מהפרשה)
- ט חידה. איזה מצוה חמורה מאוד שאפילו שהיא רק מצוה הכופר בה נחשב כאילו כפר בעיקרי האמונה? (מהפרשה)
- י מצוות ואהבת לרעך כמוך. למ"ד מצוות צריכות כונה, האם כוונה מעכבת בה או שאפשר לקיימה בלי כוונה? (מהפרשה)

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב בהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאור משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזרה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח סיון תשפ"ג

על מה שמכו העולם לסרק את הפאות הרי זה איסור דאורייתא?

בפרשתן י"ט כ"ז לא תקיפו פאת ראשכם, ולא תשחית את פאת זקנך.

קימ"ל יור"ד סימן קפ"א ס"ק י' דאיסור השחתת הזקן אינו עובר, אלא א"כ גלחו בתער, אבל בשאר דברים ליכא איסור.

אבל לגבי האיסור של הקפת הראש דהיינו הפאות נחלקו הראשונים האם האיסור של הקפת פאת הראש הוא רק בתער או בכל דבר אסור.

הרמב"ם הלכות עכ"ם פרק י"ב הלכה ו' סבירא ליה שאין עוברים את האיסור של לא תקיפו פאת ראשכם, רק אם מגלח בתער, אבל בשאר דברים ליכא איסור מן התורה.

אבל שיטת הרא"ש מכות סימן ב' ג' שבגילוח הראש אסור אף במספריים.

ולהלכה קימ"ל יור"ד סימן קפ"א ס"ק י' שיש לחוש לשיטת הרא"ש ואין להשחית את פאות הראש אף במספריים.

הנה בהגות רע"א שבועות ב' ע"ב כתב וז"ל למה דפסקינן בש"ע סימן קפ"א דראוי לחוש להאוסרים בהקפת הראש במספריים ה"נ יש לאסור במלקט, וא"כ יהיה אסור לסרוק פאות הראש.

וכן כתב בערוך לנר מכות כ' ע"א ד"ה או ברהטני חייב וז"ל בפאות הראש יש פלוגתא בין הראשונים אם מחייב גם אגלוח במספריים כעין תער או דווקא בתער, ובש"ע יור"ד סימן קפ"א הביא ב' דעות בזה וכתב דיש להחמיר לדעת האוסרים אפילו במספריים כעין תער, ובזה יש להסתפק אפילו לדין אם יש חשש ג"כ לתלוש שערות של פאות הראש ביד.

ומסיק: כיון דטעם האוסרים במספריים כעין תער שהוא הרא"ש וסייעתו הוא מדקתני בגמ' מכות בפאת הראש זה המשוה צדעיו לאחורי אזנו ופדחתו ולא הוזכר שם גלוח של השחתה כמו בזקן, א"כ גם אם משוה אחרוני אזנו ופדחתו ע"י תלוש שערות ג"כ חייב להרא"ש ואחרי שהש"ע פסק דיש לחוש לדבריו גם לענין תלוש שערות יש לחוש.

וכן כתב המנחת חינוך מצוה רנ"א שאסור לתלוש שערות הפאות אף ביד, וכן כתב במהר"ם שיק על המצוות מצוה רנ"ב ס"ק ד'.

יש להקשות: על מה שמכו העולם לסרק את הפאות, הרי בעת שמסרק תולש משערו, והוא פסיק רישא, מאי שנא מנזיר שיש לו נמי איסור לתלוש שערות, ולכן אסרינן בגמ' נזיר מ"ב ע"א שאסור לו לסרק את שערותיו דשמא יתלש שער, א"כ מדוע אין העולם נזהר בסריקת הפאות, כך הקשה בהגות רע"א שבועות ב' ע"ב, וכן בשו"ת חתם סופר יור"ד סימן קל"ט, וכן במנחת חינוך מצוה רנ"א ס"ק ו'.

ומתרץ החתם סופר יור"ד סימן קל"ט ע"פ שיטת הרמב"ם הסובר ששיעור פאת הראש הוא ארבעים שערות אם אדם שירי פאות ליכא איסור, לכן מותר להסתרת כיון דנשאר ארבעים שערות, ואפילו מי שאינו משאיר ארבעים שערות נמי ליכא איסור, כיון דשיעור הנ"ל מדרבנן, דמן התורה כשמשאיר ב' שערות מספיק, א"כ מאחר שפעולת הסירוק לא נועדה לתלוש צער, ואסור רק משום פסיק רישא, א"כ כיון דהוא רק דרבנן ולא ניחא ליה מותר.

